

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízdila v právní věci žalobce: **G. M.**, Pobytové středisko, Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí, zastoupený Mgr. Ondřejem Rejskem, advokátem se sídlem Buzulucká 431, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 5. 2011, č. j. 32 Az 11/2010 – 84,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení

III. Odměna advokáta Mgr. Ondřeje Rejska **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 19. 5. 2011, č. j. 32 Az 11/2010 - 84, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 12. 10. 2010, č. j. OAM-10981/VL-19-P12-R2-2001, kterým nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem

ze dne 6. 11. 2006, č. j. 14 Az 490/2004 - 58, bylo zrušeno původní rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 11. 2003, č. j. OAM-10981/VL-19-P26-2001, pouze ve výroku o neexistenci překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v tehdy platném znění. Ohledně výroku o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu bylo tedy pravomocně rozhodnuto a tato skutečnost brání opětovnému projednání (§ 159a odst. 5 o. s. ř. za použití § 64 s. ř. s.). Přestože napadeným rozhodnutím ministerstvo rozhodlo tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až 14b zákona o azylu a rovněž žalobou je napadán výrok o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, krajský soud se s odkazem na výše uvedené již otázkou neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu nezabýval. K doplňkové ochraně krajský soud uvedl, že při rozhodování o jejím udělení či neudělení jsou rozhodující především tvrzení žadatele, z nichž je třeba vycházet. Ministerstvo při posuzování, zda stěžovatel splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany vycházelo jak z jeho výpovědí, tak i z informací, které si k případu stěžovatele a objasnění aktuální situace v zemi jeho původu obstaralo. Tvrzení stěžovatele porovnalo i s výpovědí jeho manželky, která právě od potíží svého manžela odvozovala své problémy, kvůli kterým také později zemi původu opustila. Krajský soud zdůraznil, že věrohodnost žadatele je základním pilířem celého azylového řízení a v této souvislosti odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004 - 36, publikovaný pod č. 903/2006 Sb. NSS, a ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40. Ministerstvu tak nelze vytýkat, že porovnávalo jednotlivé výpovědi stěžovatele a dále jeho výpovědi s výpověďmi jeho manželky ohledně stejné události, z níž dovozují potíže v zemi původu. Ministerstvo řádně zhodnotilo i nově uvedenou skutečnost týkající se částečně ázerbájdžánského původu stěžovatele a zabývalo se i možností občanů Arménie dovolat se pomoci státu v případech zneužití státní moci nebo pří páchání násilí ze strany soukromých osob a také tím, zda v případě návratu by stěžovatel mohl být stíhán za porušení vojenských předpisů kvůli události z roku 1997. Podle názoru krajského soudu nebylo prokázáno, že by v případě návratu stěžovateli hrozilo skutečné nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. V Arménii v současné době neprobíhá mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt a vycestování stěžovatele nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky. V případě návratu stěžovateli jako neúspěšnému žadateli o azyl nehrozí perzekuce ze strany státních orgánů. Důvody pro postup podle § 14b zákona o azylu nebyly tedy zjištěny, jak správně odůvodnilo ministerstvo. Ministerstvo tedy dostatečně zjistilo skutkový stav věci, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a krajský soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí, a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti namítal rozpor mezi výrokem rozsudku, že žaloba se zamítá a jeho odůvodněním na str. 6, kde krajský soud uvedl, že ohledně výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu bylo rozhodnutím ministerstva ze dne 22. 11. 2003 pravomocně rozhodnuto. Je-li zde překážka věci rozsouzené, pak ministerstvo nemohlo ve věci znovu rozhodovat a bylo na místě, aby krajský soud rozhodnutí v rozsahu výroků podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu zrušil, nikoli aby žalobu v celém rozsahu zamítl. Tento rozpor mezi výrokem rozsudku a jeho odůvodněním má za následek nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost. Krajský soud v odůvodnění rozsudku dále uvedl, že se otázkou

neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu nezabýval, a to i přes to, že stěžovatel žalobou napadl rozhodnutí ministerstva v celém rozsahu výroku o neudělení mezinárodní ochrany. Tím, že se krajský soud nezabýval žalobou v části, kterou byl napaden výrok rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, a současně žalobu v celém rozsahu zamítl, zatížil rozsudek nepřezkoumatelností spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 11. 2006, č. j. 14 Az 490/2004 - 58, nezakládá překážku věci rozsouzené ve smyslu § 159a odst. 5 o. s. ř., neboť tímto rozsudkem bylo rozhodnuto o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 11. 2003, č. j. OAM-10981/VL-19-P26-2001, tedy o žalobě proti jinému rozhodnutí ministerstva, než které bylo předmětem přezkumu v tomto soudním řízení. Podle názoru stěžovatele se krajský soud měl žalobou zabývat v celém rozsahu i proto, že ministerstvo rozhodovalo oproti svému původnímu rozhodnutí z roku 2003 na základě nových podkladů a nově zjištěného skutkového stavu věci. Podle stěžovatele ministerstvo vůbec nepřistoupilo ke zjištění skutečného fungování policie či soudů v otázce ochrany lidských práv a mělo se zaměřit na i praktické provádění zákonů. Ve správním spise není opora pro závěr, že stěžovatel mohl nalézt účinnou ochranu u orgánů země původu. Stěžovatel splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, protože se obává pronásledování, neboť propustil ázerbájdžánského zajatce, a dále proto, že je částečně ázerbájdžánské národnosti. Z těchto důvodů byl opakovaně zadržen vojenskou policií, bodnut a zmlácen jejími příslušníky, bojí se o život svůj, svých děti a manželky. Důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je i délka azylového řízení, které trvá již bezmála deset let. Stěžovatel splňuje rovněž podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť mu hrozí mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, když takovému zacházení již byl v minulosti podroben. Stěžovatel rovněž vyjádřil nesouhlas se zpochybněním svých výpovědí, které bylo podle něj spekulativní a nepodložené. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak jeho rozhodnutí ve všech částech výroku, tak i rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Pro řízení o kasační stížnosti odkázalo na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení. K námitkám uvedeným v kasační stížnosti ministerstvo uvedlo, že bylo při svém rozhodování vázáno rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 11. 2006, č. j. 14 Az 490/2004 – 58, který zrušil původní správní rozhodnutí pouze ve výroku o neexistenci překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, v tehdy platném znění. Ve vztahu k výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 citovaného zákona krajský soud žalobu zamítl. V novém řízení bylo proto ministerstvo povinno zkoumat otázku doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť institut doplňkové ochrany nahradil překážku vycestování. Ministerstvo se dostatečně zabývalo tím, zda nevyšly najevo nové skutečnosti, jak ve vztahu k § 12 zákona o azylu, tak i ve vztahu k § 13 a § 14 citovaného zákona. Z objektivně zjištěného stavu věci vyplynulo, že žádná nová okolnost nebyla shledána, a proto ministerstvo odkázalo na své předchozí rozhodnutí, potvrzené v tomto rozsahu soudem, neboť rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem vytváří překážku věci rozhodnuté. V této souvislosti je tvrzení stěžovatele o naplnění podmínek udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu nepodložené. Stejně tak pouhá doba trvání řízení o

udělení mezinárodní ochrany, které je navíc dané nutným shromažďováním informací o zemi původu a následným soudním přezkumem, není zvláštního zřetele hodným důvodem pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Ve vztahu k posuzování doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu shromáždilo ministerstvo dostatečné množství aktuálních, věrohodných a na případ aplikovatelných informací o zemi původu stěžovatele. Dostálo tím povinnosti, konstatované jednotnou judikaturou. Závěr o neudělení doplňkové ochrany je podle názoru ministerstva plně namístě, neboť nedošlo k naplnění některého z taxativně vymezených definičních znaků vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. V podrobnostech odkázalo ministerstvo na své rozhodnutí a odůvodnění rozsudku krajského soudu, se kterým se plně ztotožňuje. Z výše uvedených důvodů ministerstvo navrhlo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud se nejprve ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy přijatelná. Vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech azylu se Nejvyšší správní soud již podrobně věnoval, např. v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS, příp. v usnesení ze dne 4. 5. 2006, č. j. 2 Azs 40/2006 - 57, obě dostupná na www.nssoud.cz, v nichž dospěl k závěru, že o kasační stížnost přijatelnou se může jednat mimo jiné tehdy, pokud se dotýká právních otázek, které dosud nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. V dané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť stěžovatelem uplatněné důvody nebyly dosud v judikatuře plně řešeny.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je přípustná a přijatelná, přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, přičemž neshledal vady podle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stížní námitkou, že je-li zde překážka věci rozsouzené, pak ministerstvo nemohlo znovu rozhodovat o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, protože nebyla uplatněna v žalobě. Z tohoto důvodu je ve smyslu ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

Stěžovatel dále namítal, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, protože se nezabýval žalobou v části, kterou byl napaden výrok rozhodnutí ministerstva o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu.

Podle ust. § 159a odst. 5 o. s. ř. jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být v rozsahu závaznosti výroku rozsudku pro účastníky a popřípadě jiné osoby věc projednávána znovu.

Rozsudkem Krajského soud v Ústí nad Labem ze dne 6. 11. 2006, č. j. 14 Az 490/2004 - 58, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti výroku rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 11. 2003, č. j. OAM-10981/VL-19-P26-2001, kterým nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1,2 a § 14 zákona o azylu, a současně bylo toto

rozhodnutí zrušeno ve výroku o neexistenci překážek vycestovaní ve smyslu § 91 téhož zákona a věc byla v tomto rozsahu vrácena ministerstvu k dalšímu řízení. Proti výroku I. tohoto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, která byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 21/2007 – 93, odmítnuta pro nepřijatelnost.

Jak zcela správně uvedl krajský soud, ohledně výroku o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu bylo již pravomocně rozhodnuto a tato skutečnost brání opětovnému projednání. Krajský soud se proto nemohl znovu zabývat otázkou neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, a to i za situace, že napadeným rozhodnutím ministerstvo rozhodlo tak, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle ust. § 12 až 14b zákona o azylu a současně byl žalobou napadán výrok o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel v této souvislosti poukazoval na to, že výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem nezakládá překážku věci rozsouzené ve smyslu § 159a odst. 5 o. s. ř., neboť jím bylo rozhodnuto o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ze dne 22. 11. 2003, č. j. OAM-10981/VL-19-P26-2001, tedy o žalobě proti jinému správnímu rozhodnutí, než které bylo předmětem přezkumu v tomto soudním řízení. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tomu tak není, protože se jedná stále o jedno a totéž správní řízení, které bylo zahájeno v roce 2001 na základě žádosti stěžovatele o udělení azylu. Tato námitka je proto nedůvodná.

Námitkou stěžovatele, že ministerstvo nezjišťovalo skutečné fungování policie či soudů v otázce ochrany lidských práv, že se mělo zaměřit na i praktické provádění zákonů a že ve správním spise tedy není opora pro závěr, že mohl nalézt účinnou ochranu u orgánů země původu, se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat. Tato námitka se totiž týká zjišťování skutkového stavu pro účely posouzení podmínek udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu, přičemž o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 a § 14 téhož zákona bylo již pravomocně rozhodnuto a tato skutečnost brání opětovnému projednání věci v tomto rozsahu. Totéž platí i pro následující námitky stěžovatele, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, protože se obává pronásledování, neboť propustil ázerbájdžánského zajatce, a dále proto, že je částečně ázerbájdžánské národnosti, a že důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je i délka azylového řízení, které trvá již bez mála deset let.

Závěrem stěžovatel namítal, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť mu hrozí mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, když takovému zacházení byl již v minulosti podroben.

Ministerstvo při posuzování toho, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, vycházelo z jeho výpovědí a z informací o politické a bezpečnostní situaci v Arménii a porovnalo tvrzení stěžovatele obsažená v žádosti o udělení mezinárodní ochrany a učiněná během následujících třech pohovorů. V této souvislosti se zmínilo i o vyjádřeních manželky stěžovatele, která od potíží svého manžela odvozovala své problémy, které ji vedly k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V odůvodnění svého rozhodnutí ministerstvo podrobně popsalo zjištěné nesrovnalosti, na základě kterých dospělo k závěru, že tvrzení stěžovatele o jeho

problémech působí celkově nevěrohodným dojmem. Rovněž se zabývalo postavením osob částečně ázerbájdžánského původu v Arménii, které mají podle dostupných informací rovnoprávné postavení s ostatními občany s tím, že nelze vyloučit individuální projevy intolerance ze strany příslušníku národnostní většiny, které se však vyskytují i ve vyspělých a stabilních demokratických zemích. Ministerstvo poukázalo i na to, že stěžovatel se v Arménii vůbec nepokusil své problémy řešit, ačkoliv z dostupných informací vyplývá, že v průběhu posledních let se orgány, jejichž úkolem je zajistit v Arménii vymahatelnost práva, stále zodpovědněji a aktivněji pouští v takových případech do obrany práv občanů. Ministerstvo rovněž uvedlo, že je velmi nepravděpodobné, že by stěžovateli hrozilo v případě návratu do země původu obvinění od příslušných státních orgánů kvůli porušení vojenského řádu, jež se mělo odehrát v roce 1997. Na základě posouzení výpovědí stěžovatele a aktuálních informací ze země jeho původu pak dospělo k závěru, že mu nehrozí v případě návratu do jeho vlasti skutečné nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Otázkou, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, se poté zabýval i krajský soud a dospěl rovněž k negativnímu závěru.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti uvádí, že jelikož zpravidla není v možnostech žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany prokázat svá tvrzení jiným způsobem než svou výpovědí, je srovnání jím uváděných skutečností zásadním kritériem pro posouzení jejich věrohodnosti. Pokud se ve výpovědích žadatele vyskytuje značné množství rozporů, které není schopen zdůvodnit, nelze ministerstvu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností. V případě stěžovatele ministerstvo shledalo jeho výpovědi nevěrohodnými, a to z důvodu řady rozporů, které stěžovatel nedovedl přijatelně objasnit, byť k tomu byl opakovaně vyzýván. Stěžovatel byl také opakovaně poučen o své povinnosti uvádět v průběhu správního řízení pravdivé informace, neboť pokud nebylo a není v jeho možnosti předložit důkazy o svém pronásledování, potom je jeho přesný popis potíží v kontextu s informacemi o zemi původu stěžejním podkladem pro úvahu ministerstva, zda lze na základě jeho tvrzení dovodit důvody, se kterými zákon o azylu spojuje udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatelem uváděná tvrzení se však rozcházela, obsahovala rozpory a učinila tak jeho příběh nevěrohodným. Vzhledem k rozporům ve výpovědích stěžovatele, nelze ministerstvu ani krajskému soudu vytýkat, že posoudily jeho výpověď jako nevěrohodnou a neshledaly u stěžovatele existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud proto z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanoven zástupcem advokát a podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátovi odměna za jeden úkon právní služby (písemné podání soudu ve věci) 2100 Kč (§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) a náhrada hotových výdajů 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 2400 Kč. Zástupce stěžovatele dále požadoval odměnu za první poradu včetně přípravy a převzetí zastoupení. Podle ust. § 11 odst. 1 písm. a) citované vyhlášky náleží odměna za převzetí a přípravu zastoupení, je-li právní služba poskytována na základě smlouvy, zatímco je-li klientovi zástupce ustanoven, jak tomu bylo v daném případě, náleží podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky odměna jen tehdy, byla-li uskutečněna první porada s klientem. Není-li tomu tak, není úkonem právní služby pouhé převzetí usnesení soudu o ustanovení zástupcem. V daném případě však není z obsahu spisu zřejmé, že by se porada s klientem uskutečnila.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2011

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu